

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Merwe–Vierhavens (M4H)

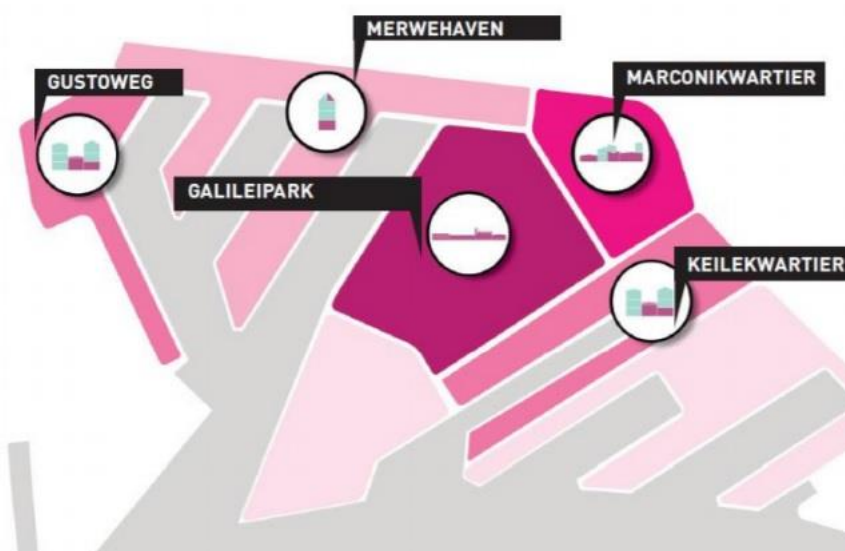
Advies reikwijdte en detailniveau van het milieueffectrapport

24 december 2019 / projectnummer: 3426

1 Advies voor de inhoud van het MER

De gemeente Rotterdam wil het gebied Merwe–Vierhavens ontwikkelen naar een gebied waar wonen en werken in hoge mate worden gemengd. Op dit moment is Merwe–Vierhavens een stedelijk gebied waar veel havenindustrie is. Voor de doorontwikkeling naar een gemengd woon–werk gebied is het onder andere nodig dat de ontsluitingsstructuur van het gebied wordt aangepast. Voordat de gemeenteraden van Rotterdam en Schiedam besluiten over de bestemmingsplannen worden de milieugevolgen onderzocht in een milieueffectrapport. De Commissie m.e.r. is gevraagd te adviseren over de gewenste inhoud van het rapport.

Figuur 1: plangebied Merwe–Vierhavens Rotterdam (Bron: NRD)

Essentiële informatie voor het MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het MER. Dat wil zeggen dat voor het meewegen van het milieubelang in het besluit over de bestemmingsplannen het MER in ieder geval onderstaande informatie moet bevatten:

- een concrete uitwerking van de ambities voor Merwe–Vierhavens en een beoordelingskader dat hierbij aansluit;
- het onderzoeken van de milieueffecten van het huidige planalternatief ('het voornemen');
- het toetsen van de alternatieven en/of varianten op de te verwachten milieueffecten;
- de contouren van het monitorings- en evaluatieplan om de (gefaseerde) uitvoering van de gebiedsontwikkeling, het behalen van de ambities en de gewenste leefomgevingskwaliteit in de gaten te houden en waar nodig bij te sturen.

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER.

In de volgende hoofdstukken beschrijft de Commissie in meer detail welke informatie het MER moet bevatten. De Commissie bouwt in haar advies voort op de notitie Reikwijdte en

Detailniveau van 17 september 2019 (hierna: NRD). Dat wil zeggen dat ze in dit advies niet ingaat op de punten die naar haar mening in de NRD voldoende aan de orde komen.

Achtergrond

Voor de ontwikkeling van Merwe-Vierhavens (M4H) is het vaststellen van een nieuw bestemmingsplan nodig. Het nog op te stellen MER zal dienen ter onderbouwing bij het nog op te stellen bestemmingsplan.

Naast het bestemmingsplan Merwe-Vierhavens voor de gemeente Rotterdam zal er ook een nieuw bestemmingsplan worden vastgesteld voor de gemeente Schiedam. Het industrieterrein zal namelijk worden gedezoneerd zodat de geluidzone wordt verkleind. De geluidzone ligt deels op het grondgebied van Schiedam, waardoor er een aanpassing nodig is van het bestemmingsplan aldaar.

Waarom een advies?

De onafhankelijke Commissie m.e.r. is bij wet ingesteld en adviseert over de inhoud en de kwaliteit van het MER. Zij stelt voor ieder project een werkgroep samen van onafhankelijke deskundigen. De Commissie schrijft geen milieueffectrapporten, dat doet de initiatiefnemer. Het bevoegd gezag – in dit geval de gemeenteraad van Rotterdam en de gemeenteraad van Schiedam – besluiten over de bestemmingsplannen.

De samenstelling en de werkwijze van de werkgroep van de Commissie en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt door nummer [3426](#) op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

2 Ambities, beleid en besluiten

2.1 Ambities concretiseren

In het Ruimtelijk Raamwerk en de NRD worden acht leidende principes voor duurzame gebiedsontwikkeling beschreven. Deze principes definiëren een ambitieniveau, dat zal worden gebruikt bij de toetsing van de effecten.

De acht principes voor duurzame gebiedsontwikkeling zijn:

- M4H biedt blijvend ruimte aan verschillende typen makers;
- M4H verkiest delen van voorzieningen boven individueel eigendom;
- M4H geeft ruimte aan experimenteren en leren;
- M4H produceert en gebruikt duurzame energie;
- M4H waardeert reststromen;
- M4H maakt het mogelijk te kiezen voor duurzame mobiliteit;
- M4H werkt als één veerkrachtig klimaatadaptief systeem;
- M4H bouwt voort op de industriële capaciteit en kwaliteit van het gebied.

In het Ruimtelijk Raamwerk, dat een van de onderleggers is voor de NRD, worden naast de acht principes voor duurzame gebiedsontwikkeling ook andere belangrijke ambities weergegeven. Een voorbeeld hiervan is de ambitie om te voorzien in een goede leefomgevingskwaliteit en een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving, en daaraan wordt de conclusie gekoppeld dat hiervoor meer nodig is dan de minimale normen¹. Hierop aansluitend worden in het Ruimtelijk Raamwerk bijvoorbeeld ook ambities genoemd voor groene ruimten (voor ontmoeten, spelen of sporten)². De Commissie constateert dat deze ambities uit het Ruimtelijk Raamwerk niet terugkomen in de NRD.

De Commissie waardeert de acht principes voor duurzame gebiedsontwikkeling waarbij wordt ingezet op vitaliteit, inclusiviteit en circulariteit. De principes zijn echter veelal globaal van aard, missen een doelbereik en zijn daarmee op dit moment onvoldoende meetbaar. Hierdoor is het nu niet goed mogelijk om het beoordelingskader te laten aansluiten bij de ambities. Ook de andere ambities in het Ruimtelijk Raamwerk, zoals die voor een goede leefkwaliteit, zijn weinig concreet.

De Commissie adviseert om de ambities zo veel als mogelijk te vertalen naar concrete, toetsbare doelstellingen en waar wenselijk een 'minimum' of 'ondergrens'³ van ambities te formuleren. Ook adviseert de Commissie om te beschrijven hoe de andere ambities in het Ruimtelijk Raamwerk zich verhouden tot de acht principes voor duurzame gebiedsontwikkeling.

¹ Pagina 58 van het Ruimtelijk Raamwerk.

² Pagina 78 van het Ruimtelijk Raamwerk.

³ Hiermee is het mogelijk om een minimumkwaliteit en een voldoende integrale leef- en verblijfskwaliteit te waarborgen en tegelijkertijd een hoger ambitieniveau na te streven. Het sluit ook aan bij de eigen opmerking dat voor een goede leefkwaliteit meer nodig is dan te voldoen aan de minimale norm.

Een voorbeeld kan zijn een minimaal gewenste 'modal split' (verdeling van vervoerwijzen), gebaseerd op soortgelijke wijken elders in de stad of op basis van (gemeentelijk) beleid. De streefambitie zou hoger kunnen liggen door in te zetten op verdere verschuiving van de modal split.

Door het concretiseren, aanscherpen en het prioriteren van de ambities kan in het latere effectenonderzoek en monitoringsprogramma (paragraaf 5.1) inzichtelijk worden gemaakt of de gewenste ambities in relatie tot het programma (het onder andere toevoegen van woningen, werklocaties en voorzieningen) en het ruimtelijk planologisch kader gehaald kunnen worden.

2.2 Ruimtelijk Raamwerk M4H

De Commissie spreekt haar waardering uit voor het uitgewerkte Ruimtelijk Raamwerk M4H. Het Ruimtelijk Raamwerk bestaat uit een programmatische hoofdstructuur, waarin een bandbreedte in het realiseren van woningen, werklocaties en voorzieningen per deelgebied wordt gegeven, en de ruimtelijke hoofdstructuur waarin al in grote mate van detail is nagedacht over bijvoorbeeld de verbinding van het plangebied met omliggende gebieden, mobiliteitsopgaven (de ordening van verkeer, realisatie van een fietsnetwerk, en toegankelijkheid van openbaar vervoer), groenstructuur en de locatie van woongebouwen. De initiële uitwerking in het Ruimtelijk Raamwerk maakt het mogelijk om in het volgende stadium de milieueffecten van de voorgestelde transitie goed in beeld te brengen. De Commissie adviseert op hoofdlijnen te beschrijven wat de verwachte fasering van de gebiedsontwikkeling is, zodat in het effectenonderzoek hiermee rekening kan worden gehouden.

2.3 Beleidskader

Geef in het MER aan welke wet- en regelgeving en welk landelijk, provinciaal en Rotterdams beleid relevant is voor de gebiedsontwikkeling en of het voornemen kan voldoen aan de randvoorwaarden die hieruit voortkomen. In de NRD of het Ruimtelijk Raamwerk is momenteel nog geen beleidskader opgenomen.

2.4 Te nemen besluit(en)

De m.e.r.-procedure wordt doorlopen voor het nieuwe bestemmingsplan Merwe-Vierhavens voor de gemeente Rotterdam. Ook zal er een nieuw bestemmingsplan worden vastgesteld voor de gemeente Schiedam in verband met het dezone van het industrieterrein. De geluidzone strekt zich uit over het grondgebied van Schiedam.

3 Referentiesituatie en alternatievenonderzoek

3.1 Referentiesituatie: huidige situatie en autonome ontwikkeling

In het MER zullen twee referentiesituaties worden weergegeven waar de alternatieven tegen worden afgezet. Zo wordt de huidige situatie in beeld gebracht (ook wel de leefomgevingsfoto genoemd) in 2020 en de referentiesituatie inclusief de 'autonome

ontwikkeling' met als toetsjaar 2030⁴. De leefomgevingsfoto is ook van meerwaarde voor het latere monitorings- en evaluatieprogramma.

Ga bij deze beschrijving uit van ontwikkelingen van de huidige activiteiten in het studiegebied en daarbuiten, en van nieuwe activiteiten waarover reeds is besloten. De Commissie heeft een aanvulling op de autonome ontwikkelingen zoals geschetst in hoofdstuk 4 van de NRD:

- Waterzijdige verkeersstromen: Geef een beschrijving van de autonome ontwikkeling van het 'natte' verkeer in de havens in het gebied, in termen van intensiteit scheepvaart en soort schepen, alsmede typen kadegebruik. Beschrijf ook de ontwikkeling in de scheepvaart op de Maas, voor zover van invloed op het plangebied.

3.2 Onderzoek naar voorkeursalternatief

In de NRD wordt aangegeven dat het voorkeursalternatief wordt bepaald door het huidig 'planalternatief' (normaliter ook wel het 'voornemen' genoemd) inclusief de bandbreedte van het programma en de varianten van mobiliteit te analyseren. Op basis van dit onderzoek zal dan worden gekeken op welke wijze het planalternatief aangepast moet worden, bijvoorbeeld om meer bij te sturen richting de principes voor een duurzame ontwikkeling, aanpassingen van het programma (toe te voegen woningen, werklocaties en voorzieningen) of fasering.

De Commissie kan in grote lijnen deze aanpak volgen maar stelt voor de volgende stappen te zetten om het proces te optimaliseren en de milieueffecten van het uiteindelijke bestemmingsplan Merwe-Vierhavens goed in beeld te brengen:

- Stap 0: Beschrijf en argumenteer duidelijk de verschillen in de mobiliteitsvarianten. Er worden momenteel drie varianten onderscheiden, namelijk een reguliere variant (autonome ontwikkeling), een ambitieuze variant en een extra ambitieuze variant. De verschillen tussen de ambitieuze en extra ambitieuze variant zijn nog niet helder. Beide varianten willen inzetten op multifunctionele hubs waarbij mobiliteitshubs worden gecombineerd met andere collectieve systemen. Voor een goede uitwerking van de varianten is het daarom noodzakelijk om ambities te concretiseren en te beschrijven wat essentieel is voor een succesvolle gebiedsontwikkeling ('minimumkwaliteit').
- Stap 1: Laat in het MER duidelijk en navolgbaar zien wat de milieueffecten zijn van het huidige 'planalternatief' (zoals beschreven in het Ruimtelijk Raamwerk) inclusief bandbreedte van het programma en varianten van mobiliteit in vergelijking met de referentiesituatie.
- Stap 2: Vergelijk de milieueffecten van het planalternatief met de vastgestelde geconcretiseerde ambities en onderzoek of er alternatieven of varianten moeten worden ontwikkeld voor het realiseren van de ambities. Bekijk of er wordt voldaan aan wet- en regelgeving en/of er aanpassingen nodig zijn in het programma of de fasering. Onderzoek vervolgens van deze alternatieven/varianten de milieueffecten.
- Stap 3: Laat in het MER zien hoe vanuit de ambities, de uitgangspunten en het onderzoek naar alternatieven en varianten is gekomen tot een voorkeursalternatief. Motiveer de daarin gemaakte keuzes. Geef ook aan of er randvoorwaarden gelden of spelregels nodig zijn (en zo ja, welke), bijvoorbeeld in relatie tot de fasering.

⁴ In het Ruimtelijk Raamwerk wordt een knip gemaakt in 2035, omdat enkele gebieden pas later in beeld komen als herontwikkelingslocaties. Licht in het MER toe waarom 2030 wordt gekozen voor de referentiesituatie en niet 2035.

Doorkijk naar 2050

Naast dit proces zal in het MER een kwalitatieve doorkijk worden gegeven naar 2050 om de effecten, knelpunten in beeld te brengen maar ook kansen te signaleren bij een volledige gebiedsontwikkeling. De Commissie acht dit wenselijk gezien dat de ontwikkeling ook na 2030 door zal gaan. Deze analyse kan leiden tot aanvullende maatregelen of spelregels bij verdere ontwikkeling.

4 Onderzoek milieueffecten en beoordelingskader

In de NRD zijn in paragraaf 6.2 de milieuaspecten beschreven die in het MER onderzocht zullen worden. De Commissie adviseert in onderstaand hoofdstuk om de te onderzoeken milieuaspecten op sommige onderdelen uit te breiden, aspecten op te nemen die aansluiten op de ambities en deze uit te werken tot indicatoren. Onderzoek per milieueffect ook mitigerende maatregelen om negatieve milieueffecten (verder) te reduceren. De Commissie adviseert om dit beoordelingskader ook als basis te gebruiken voor het nog op te stellen monitoringsplan.

4.1 Mobiliteit

Zowel in het Ruimtelijk Raamwerk als in de NRD wordt veel aandacht besteed aan mobiliteit. De Commissie heeft de volgende aandachtspunten in aanvulling op de effectbeschrijving van paragraaf 6.2.1 'verkeer en vervoer' van het NRD:

- **Wegverkeer:** Geef in het MER inzicht in de gehanteerde uitgangspunten van de verkeersanalyse. Besteed in de analyse van het wegverkeer (gezien de vele bedrijvigheid in het gebied) apart aandacht aan de aan- en afvoer van goederen (routing en intensiteit van vrachtverkeer), de ontwikkeling van het fiets- en voetgangersverkeer en het gebruik van openbaar vervoer. Geef een beeld van de ontwikkeling in modal split en bereikbaarheid van de deelgebieden. Onderzoek of er gevaarlijke situaties optreden voor de verkeersveiligheid. Geef ook inzicht in de parkeerdruk in het plangebied en de gevolgen hiervan op de omgeving.
- **Scheepvaart:** Beschrijf welke soorten scheepvaart (personen/goederen) toegang hebben tot de haven en wat de frequentie is. Geef aan welke mogelijkheden er zijn voor vervoer over het water tussen het plangebied en andere locaties langs de rivier. Onderzoek in hoeverre de beoogde ontwikkeling in het fietsnetwerk (aanleg van bruggen), zoals beschreven in het Ruimtelijk Raamwerk, conflicteert met de voorziene scheepvaartbewegingen.
- **Verduurzaming van mobiliteit:** Onderzoek op welke wijze het planalternatief en de alternatieven/varianten leiden tot een verdere verduurzaming van de mobiliteit in het gebied. Besteed daarbij aandacht aan de 'first/last mile' verplaatsing van bezoekers en bewoners naar het belangrijke opstap- en uitstappunt Marconiplein. Geef aan hoe het parkeerbeleid in verschillende deelgebieden bijdragen aan verduurzaming. Onderzoek de mogelijkheden voor extra ondersteuning van elektrisch vervoer, alsmede de mogelijkheden voor bundeling van 'first/last mile' levering van pakketjes en goederen.

4.2 Gezondheid

4.2.1 Gezondheidsbescherming

Luchtkwaliteit

In de NRD is aangegeven dat wordt onderzocht of er overschrijding is van de wettelijke grenswaarden NO₂, PM₁₀, en in kwalitatieve zin PM_{2,5}, en dat zal worden nagegaan of een ontwikkeling richting de advieswaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) haalbaar is. Ook onder de grenswaarden en WHO-advieswaarden leiden luchtconcentraties tot gezondheidseffecten.

De Commissie acht het dan ook noodzakelijk om luchtconcentraties op (potentiële) locaties voor woongebouwen en andere gevoelige bestemmingen en de toe- of afname in luchtconcentraties in beeld te brengen, ook als deze luchtconcentraties onder grens- of advieswaarden zijn.

Presenteer de ruimtelijke verdeling van de luchtconcentraties op kaarten met de (potentiële) locaties voor woningen en andere gevoelige bestemmingen, zoals scholen en kinderdagverblijven. Geef (globaal of indicatief) de hoeveelheid woningen en andere gevoelige bestemmingen en de luchtconcentratie.

Beoordeel de verschillen in luchtconcentraties en de bijdrage aan de achtergrondconcentratie in het bijzonder bij de woningen en andere gevoelige bestemmingen. Toets de luchtconcentraties aan de grens- en advieswaarden. Toets de locaties van de gevoelige bestemmingen aan de Rotterdamse Beleidsregel buitenklimaat: Luchtkwaliteit bij scholen en kinderdagverblijven.

Geluidhinder en geurhinder

In de NRD is beschreven op welke wijze het geluid van wegverkeer, industrie en scheepvaart in beeld wordt gebracht. Voor het geluid van industrie en wegverkeer wordt de geluidbelasting bij nieuwe woningen vanaf 48 dB bepaald. Voor het geluid van scheepvaart wordt alleen de geluidbelasting op nader te bepalen referentiepunten bepaald als er een toename in het scheepvaartverkeer wordt verwacht die tot een wezenlijke toename in de geluidbelasting leidt. De Commissie acht het noodzakelijk de geluidbelasting van scheepvaart (inclusief op- en overslag) bij nieuwe woningen in beeld te brengen, ook als er geen wezenlijke toename verwacht wordt.

Presenteer contourkaarten. Geef de hoeveelheid woningen en andere geluidsgevoelige bestemmingen per contour en het te verwachte aantal (ernstig) gehinderden en slaapverstoorden. Laat de (cumulatieve) geluideffecten zien ter plaatse van nieuwe woningen en andere gevoelige bestemmingen.

In de NRD wordt aangegeven dat aanvullend voor de effectbeschrijving gebruik wordt gemaakt van richtafstanden⁵ op basis van milieucategorieën van bedrijven. De Commissie merkt op, dat dit generieke afstanden zijn en er grote verschillen in effecten kunnen zijn tussen de bedrijven in dezelfde milieucategorie. Ze adviseert daarom in het MER ook specifiek te kijken naar de emissies en hinder afkomstig van individuele bedrijven.

Gezien de aanwezigheid van bedrijven in het gebied die producten verwerken, onderzoek of er geurhinder kan ontstaan. Presenteer indien beschikbaar geurcontouren of anders voor

⁵ Deze richtafstanden gaan uit van hinderaspecten, geluid, geur, stof en gevaar. Voor de in Galileipark voorgestelde milieucategorie 3.1 en 4.2 is de richtafstand respectievelijk maximaal 50 en 300 meter.

geur aan te houden afstanden van bedrijven in de (deel)gebieden en de ligging van woningen en andere geurgevoelige objecten.

Hittestress

Naast geluidhinder en luchtkwaliteit kunnen stijgende temperaturen een grote impact hebben op de gezondheid van de bewoners, vooral bij de gebieden verder weg van het water zoals het Marconikwartier. Breng de verwachte temperatuurstijging in het gebied in beeld. Geef aan welke mogelijkheden er zijn voor mitigerende maatregelen, zoals rekening houden met schaduwwerking, isolatie- en ventilatiemogelijkheden, keuze van gevels en groene daken om hittestress te voorkomen.

Externe veiligheid

In de NRD is aangegeven dat er vanwege het vervoer van gevaarlijke stoffen over het water zones langs de kade moeten worden vrijgehouden van bebouwing, het zogenoemde Plasbrandaandachtsgebied (PAG). In het gebied bevinden zich risicovolle bedrijven, die moeten voldoen aan het Besluit externe veiligheid inrichtingen). Presenteer de contouren van het Plaatsgebonden Risico en het PAG. Geef ook het invloedsgebied aan waarvoor het groepsrisico berekend moet worden. Beoordeel de toe- en afname in PR en groepsrisico en toets aan grenswaarden en aan de oriëntatiewaarde voor het groepsrisico.

4.2.2 Gezondheidsbevordering

In het Ruimtelijk Raamwerk wordt de ambitie uitgesproken om in M4H tot een gezonde, veilige en aantrekkelijke leefomgeving te komen. Hiervoor ziet het Ruimtelijk Raamwerk verschillende mogelijkheden, zoals een openbare ruimte die uitnodigt om te bewegen, groene ruimten voor ontmoeting, sporten en spelen. Plekken waar het echt rustig is als tegenwicht voor de dynamische omgeving en gezonde mobiliteit. Werk deze mogelijkheden uit in concretere doelstellingen en koppel daar in het beoordelingskader kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren aan zodat beschreven en gevolgd kan worden in hoeverre de inrichting van de openbare ruimte bijdraagt aan gezondheidsbevordering. Denk bij kwalitatieve indicatoren bijvoorbeeld aan prettige, brede, toegankelijke en sociaal veilige (snel)fiets- en (hard)looproutes in het gebied of naar andere gebieden toe, bijvoorbeeld naar het dakpark aan de overkant van de S114. Voorbeelden van meer kwantitatieve indicatoren zijn de oppervlakte groen of het aantal groene speelplaatsen.

4.3 Circulariteit

In het onderzoekkader van de NRD is aangegeven dat er kwalitatief wordt gekeken naar de acht leidende principes, waaronder het waarden van reststromen. De Commissie heeft in paragraaf 2.1 het voorstel gedaan om deze ambities te concretiseren. Beschrijf hoe deze gebiedsontwikkeling zich verhoudt tot nationaal⁶ en gemeentelijk beleid⁷ met betrekking tot circulariteit, in het bijzonder de daarin opgenomen doelstellingen voor de bouw. Ga in het MER in op:

⁶ Het Rijksbrede programma Nederland Circulair 2050 en de Transitieagenda Circulaire Bouweconomie.

⁷ Programma Rotterdam Circulair 2019 - 2023; https://rotterdamcirculair.nl/wp-content/uploads/2019/03/27403-41-Programma_RdamCirculair_2019-2023_v12-lr.pdf.

- hoe ambities en doelstellingen van Merwe–Vierhavens zich verhouden tot de milieuprestatie van gebouwen (MPG), en/of hier aanvullende eisen aan worden gesteld, bijvoorbeeld voor remontabel bouwen, houtbouw en het gebruik van bio-based materials;
- welke mogelijkheden het plan biedt voor het verminderen, recyclen of terugwinnen van grondstoffen-, materialen- en/of energiegebruik. Geef aan wat de (positieve) milieueffecten zijn van het voornemen in relatie tot de reguliere bouwaanpak;
- welke wijze het gebruik van grondstoffen en materialen in kaart wordt gebracht en hergebruik in de toekomst wordt gemonitord.

4.4 Klimaatverandering

Klimaatadaptatie

In het Ruimtelijk Raamwerk zijn de risico's op wateroverlast door hoog water in het buitendijks gelegen Merwe–Vierhavens in beeld gebracht en inrichtingseisen voor alle buitenruimte geformuleerd. Neem dit over in het MER. Beschrijf ook of de geplande waterberging en –afvoer afdoende zal zijn om piekbuien op te vangen en zo hoog water te voorkomen.

Klimaatmitigatie

Beschrijf de te verwachten energiebehoefte van het gebied en de verschillende mogelijkheden voor het gebruik van duurzame energiebronnen en energiebesparing. Laat zien in hoeverre wordt bijgedragen aan de nationale en lokale energie- en emissiereductieambities, zoals het vastgestelde Rotterdams Klimaatakkoord⁸ en het Nationale Klimaatakkoord⁹. Beschrijf in hoeverre de woningen, werklocaties en voorzieningen gasloos zullen worden aangelegd.

4.5 Natuur

Het MER moet duidelijk maken welke gevolgen het project kan hebben voor natuurgebieden¹⁰ en beschermde soorten. Geef van zowel de natuurwaarden binnen als buiten het plangebied de status aan. Geef aan of het project natuureffecten kan hebben, zoals vernietiging, stikstofdepositie, barrièrewerking, verstoring of verdroging. Vanwege de uitspraak van de Raad van State over de Programmatische Aanpak Stikstof en ontwikkelingen daaromtrent gaat de Commissie hieronder nader in op stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden.

Natura 2000-gebieden en stikstofdepositie

Mogelijk leidt het project tot een toename van stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, in de bouwfase of exploitatiefase. Op 29 mei 2019 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State uitspraak gedaan over het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Daaruit blijkt dat de Passende beoordeling bij het PAS niet als toestemmingsbasis kan dienen voor plannen en projecten die leiden tot een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebieden met instandhoudingsdoelstellingen voor stikstofgevoelige soorten en habitattypen. Dit betekent dat voor dit project een eigen

⁸ Klimaatakkoord Rotterdam: https://www.persberichtenrotterdam.nl/uploads/Rotterdams_Klimaatakkoord.pdf.

⁹ Nationale Klimaatakkoord: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/klimaatakkoord/documenten/rapporten/2019/06/28/klimaatakkoord>.

¹⁰ In ieder geval Natura 2000-gebieden en Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Passende beoordeling moet worden opgesteld, indien significante gevolgen als gevolg van toenemende stikstofdepositie kunnen optreden.

Bij deze beoordeling kunnen mitigerende maatregelen worden meegenomen. Denk hierbij vooral aan maatregelen aan de bron en externe saldering (waarbij stikstofruimte wordt verkregen van een andere bron, bijvoorbeeld van een bedrijf). In de provincie Zuid-Holland zijn beleidsregels vastgesteld voor het intern en extern salderen. Geef aan hoe de stikstofdepositie zich verhoudt tot de op dat moment geldende beleidsregels.

Biodiversiteit

In het Ruimtelijk Raamwerk wordt aangegeven de ontwikkeling te laten bijdragen aan vergroting van de biodiversiteit. Geef globaal aan welke positieve of negatieve effecten de ontwikkeling van het gebied heeft op de biodiversiteit.

4.6 Bodem en water

Beschrijf in het MER de bodemopbouw en de locatie, aard en – indien aanwezig – omvang van aanwezige bodemverontreiniging. Geef aan welke ingrepen nodig zijn om de gewenste transformatie mogelijk te maken. Beschrijf daarnaast het toekomstig te realiseren waterhuishoudingsstelsel. Geef een beschrijving van de te verwachten waterkwaliteit en eventueel benodigde maatregelen om te voldoen aan gestelde normen. Geef aan hoe aan de ecologische functie van het watersysteem invulling wordt gegeven.

4.7 Cultureel erfgoed

Uit het Ruimtelijk Raamwerk alsmede bij het locatiebezoek¹¹ werd de Commissie duidelijk dat diverse gebouwen (zoals het Kantoenveem) een beschermde status hebben of zijn aangemerkt als beeldbepalende objecten. Geef in het MER aan welke gebouwen dit zijn en welke beschermde status deze gebouwen hebben. Onderzoek in het MER welke kansen en knelpunten¹² dit heeft voor de gebiedsontwikkeling.

5 Monitoring & evaluatie

5.1 Monitoring en evaluatie

Uit de NRD is nog niet bekend welk deelgebied of welke deelgebieden het eerst ontwikkeld zullen worden en welke later volgen. De Commissie adviseert om in deze langlopende gebiedsontwikkeling een monitoring- en evaluatieplan op te stellen zodat ambities en uitvoering van het programma kunnen worden gevolgd.

Geef aan wat de frequentie van monitoring en evaluatie is, wie verantwoordelijk is en hoe de beleving van bewoners een rol speelt. Laat indicatoren zoveel mogelijk aansluiten bij reguliere dataverzameling en het al opgestelde beoordelingskader.

¹¹ De Commissie heeft op 27 november 2019 een bezoek gebracht aan het plangebied.

¹² Bijvoorbeeld als in de toekomst beoogd gebruik en exploitatie niet gerealiseerd kan worden.

Geef ook aan welke maatregelen er achter de hand zijn indien niet aan de ondergrenzen van de opgestelde ambities of minimumkwaliteiten worden voldaan. Beschrijf wat de milieueffecten zijn van deze maatregelen achter de hand.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Advies van de Commissie over het op te stellen MER

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep geeft aan welke onderwerpen naar zijn mening moeten worden behandeld in het MER en met welke diepgang. Om zich goed op de hoogte te stellen van de situatie heeft de werkgroep het gebied bezocht waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de [Commissie](#) en over haar [werkwijze](#) vindt u op onze website.

Samenstelling van de werkgroep

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

ir. Tilly Fast
dr. Bas van de Griendt
prof.dr.ir. Rob van der Heijden
dr. Kees Linse (voorzitter)
Tom Ludwig MA. (secretaris)

Besluiten waarvoor dit milieueffectrapport wordt opgesteld

Bestemmingsplan Merwe-Vierhavens en bestemmingsplan Schiedam (voor het aanpassen van de geluidzone).

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, kan in Nederland een MER vereist zijn. De bijlagen C en D bij het Besluit milieueffectrapportage geven aan om welke [activiteiten](#) het gaat. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteit D11.2 en D11.3, "De aanleg, wijziging of uitbreiding van een stedelijk ontwikkelingsproject en een industrieterrein".

Bevoegd gezag besluiten

Gemeenteraden van Rotterdam en Schiedam.

Initiatiefnemer besluiten

College van burgemeester en wethouders van de gemeente Rotterdam en de gemeente Schiedam.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft – op verzoek van het bevoegd gezag – niet de zienswijzen bij haar advies betrokken.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft gebruikt?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3426](#) in te vullen in het zoekvak.

Commissie voor de milieueffectrapportage
A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

t 030-2347666
e mer@eia.nl
w commissiemer.nl

